

POSITIONSPAPPER

Förbättrad bostadsförsörjning och transportinfrastruktur i Storstockholm

Om positionspapperet

I positionspapperet för bostadsförsörjning och infrastruktur uttrycker Storstockholms 26 kommuner en gemensam viljeriktning. Vi lyfter frågor om bostadsförsörjning, kompetensförsörjning och transportinfrastrukturens betydelse för länets tillväxt och utveckling.

Syftet med positionspapperet är att Stockholmskommunerna ska förbättra sin *samverkan* med staten och regionala aktörer inom bostads- och infrastrukturområdet så att kommunernas intressen får större *genomslag* och *påverkan* inom området. Frågorna som lyfts fram har prioriterats politiskt och ska ses som en tydlig vilja att förenkla och utveckla arbetssätt, processer och regler. Positionspapperet har behandlats av KSL:s styrelse och ligger till grund för vårt fortsatta arbete med bostadsförsörjnings- och infrastrukturfrågorna.

Bostadsförsörjning

Det behövs fler bostäder i Storstockholm. Kommunerna har det övergripande ansvaret för bostadsförsörjningen och en hållbar samhällsutveckling, men aktörer på regional och statlig nivå behöver stödja kommunerna. Om det ska byggas fler bostäder i Storstockholm så att regionen även fortsättningsvis är tillväxtmotor i landet behöver kommunerna stärka sin ställning och förbättra förutsättningar att ta ansvar för bostadsförsörjningen.

Stockholmsregionen behöver en bostadsförsörjning för en positiv samhällsutveckling. Det behöver formas en regional samsyn mellan aktörerna i länet kring betydelsen av ökat bostadsbyggande för tillväxt och regional utveckling. Bostäder behöver betraktas i ett större sammanhang där arbetsmarknad, bostadsmarknad, infrastruktur, fritid, utbildning och många andra frågor är centrala faktorer för ökad attraktionskraft för Stockholmsregionen. Brist på bostäder leder till höga boendekostnader för medborgarna och gör det svårare för företagen att attrahera arbetskraft. Stockholmskommunerna vill med detta positionspapper ta initiativ att tillsammans med länets regionala och statliga aktörer finna lösningar som skapar ett fungerande regionalt samspel mellan byggande av bostäder och samhällsutvecklingen i regionen.

Hinder för bostadsbyggande behöver undanröjas. Stockholmskommunerna vill ta ett större ansvar för bedömningar och avvägningar av olika intressen vid samhällsbyggnad. Vi ser att denna ansvarsförskjutning sker i nära dialog med länets aktörer. Utgångspunkten är att stärka kommunernas bostadsförsörjningsansvar. När bevarandevärden ställs mot utveckling, tillväxt och bostadsbyggande vill kommunen ges en utökad möjlighet att prioritera bostadsförsörjningen. Det betyder att det behövs en mer flexibel tolkning av restriktioner kring till exempel buller, farligt gods och strandskydd. Kommunerna vill också se förändringar av möjligheten att överklaga bostadsbyggande så att planprocessen blir mer effektiv. Förutom åtgärder för ökad

nyproduktion av bostäder vill kommunerna se nationella åtgärder för ökad rörlighet och bättre utnyttjande av befintligt bostadsbestånd.

Samhällsbyggnadsprocesserna behöver bli mer effektiva och tydliga. Det behövs funktionella arbetsprocesser och en tidigare hantering när avvägningar görs i samråd med regionala och statliga aktörer. När olika sektorsintressen ställs mot varandra tar kommunen ansvar för helhetssyn och sammanvägning av många intressen. Samspelet med Länsstyrelsen, Lantmäteriet, Trafikverket eller andra regionala och statliga aktörer om avvägningar behöver utvecklas och i större utsträckning utgå från kommunernas ansvar för att skapa hållbar samhällsutveckling. Då bör övriga aktörer medverka till att processen löper smidigt och att kommunerna ges bästa möjliga förutsättningar att planera för bostadsförsörjning och samhällsutveckling. Sektorsmyndigheter bör ges ett tydligt uppdrag att medverka till att kommunerna kan fullfölja sitt bostadsförsörjningsansvar. Vi bjuder in regionala och statliga planeringsorgan till en dialog kring hur samhällsbyggnadsprocessen kan utvecklas för att stödja kommunernas utveckling.

Kommunerna har en central roll för utvecklingen i regionen! Det är summan av utvecklingen i länets 26 kommuner som bildar grunden för regionens utveckling. Kommunernas roll för samhällsutvecklingen visar sig bland annat genom ansvaret för den fysiska planeringen samt ägande och driftansvar för stora delar av infrastrukturen. Genom närheten mellan förtroendevalda och medborgare har kommunerna en unik roll för att sätta människan i centrum vid planeringen av bebyggelse och infrastruktur. Den kommunala planeringen ska utgöra grunden för bostadsproduktionen. Samspelet med olika planeringsorgan på regional och statlig nivå behöver resultera i ett ökat bostadsbyggande och förbättrade transporter för människor och gods. Varje kommun behöver bidra med sin fulla potential för bostadsbyggande för att gynna den regionala utvecklingen som helhet. Inom RUFSS 2050 samverkar kommunerna för att utveckla regionen och de regionala stadskärnorna.

Kompetensförsörjning inom samhällsbyggnadssektorn

Samhällsbyggande förutsätter hög kompetens och ständig utveckling. Kommunerna i Storstockholm har stora behov av att det finns tillräckligt många utbildningsplatser för samhällsbyggnadssektorn. Attraktiviteten i branschen behöver öka och synliggöras på ett bättre sätt. För att utveckla samhällsbyggandet behövs satsningar på innovation och forskning.

Tillräckligt många samhällsbyggare behöver utbildas. Kommunernas bostadsförsörjningsansvar förutsätter att det finns rätt kompetenser att tillgå för såväl kommuner som andra aktörer inom samhällsbyggandet. Utbildningarnas utformning och innehåll behöver stämma överens med aktuella och i möjlig mån framtida behov. Storstockholmskommunerna vill tillsammans med branschen arbeta gemensamt för att locka fler till utbildningarna.

Samarbetet behöver utvecklas för att tillgodose kommunernas behov av kompetens. Storstockholmskommunerna föreslår att en utbildningsmodell utvecklas för regionens universitet och högskolor som leder till fler utbildningsplatser och kompetensutveckling inom samhällsbyggnadsområdet. Innehåll och kvalitet i utbildningarna behöver stämma med reella behov idag och i framtidens samhällsbyggande. Kommunerna vill arbeta med att synliggöra samhällsbyggnadsjobben och skapa ökad attraktivitet. Tillsammans med akademi, näringsliv och i samverkan med varandra vill kommunerna i Storstockholm bidra till att fler väljer att utbilda sig inom samhällsbyggnad och att branschen erbjuder intressanta och utvecklande uppdrag.

Innovation och forskning behöver stärkas. Samhällsbyggnadsområdet behöver understödjas av forskning baserad på empiri och teori. Faktabasen inom samhällsbyggnadsområdet bör byggas upp och anpassas till de särskilda utmaningar vi möter i storstadsområdena. Det krävs ökade satsningar på innovation i byggandet och för hållbarhetsfrågorna. Nya innovationsprogram och satsningar på tillämpning av ny kunskap är betydelsefullt för en stark utveckling inom samhällsbyggnadet.

Kommunikationer för en stark region

Goda kommunikationer är ett krav för att Storstockholm ska fungera som en god livsmiljö för människor och vara en attraktiv region för företag och andra verksamheter. Planeringen av infrastrukturen behöver i större utsträckning utgå från kommunernas bedömningar av medborgarnas och näringslivets behov av kommunikationer och transporter. Utbyggnaden av pendlingsmöjligheter, godstransporter och fritidsresor behöver utvecklas samordnat och strategiskt.

Infrastruktur- och bostadsplanering måste hänga ihop. Det krävs en sammanhållen planering för att få fungerande bostads- och arbetsmarknad i Stockholmsregionen. När vägar och kollektivtrafik planeras behöver kommunerna ges framträdande roller. Utifrån kommunernas bostadsplanering behöver bedömningar av behoven på lokal nivå måste få stort genomslag i regionala och nationella planer. De regionala stadskärnornas utveckling är av central betydelse för regionens samlade utveckling.

Genomför beslutade åtgärder. Kommunerna behöver kunna lita på att planerade och överenskomna investeringar i infrastrukturen genomförs. I analogi med den nyligen tillsatta Tillitsdelegationen behöver tilliten stärkas mellan aktörerna. Åtgärder i länsplanen, regionplaner och nationella planer behöver samplaneras med kommunerna i större omfattning.

Finansieringen av infrastruktur behöver stärkas. Begränsade resurser leder till hårda prioriteringar i länets infrastrukturutbyggnad. Det rimmar illa med Storstockholmskommunernas roll som landets tillväxtmotor. Det finns idag oacceptabla störningar i trafiksystemet med kapacitetsbrister och trängsel. Transportbehoven behöver mötas med investeringar. Nya bostadsområden behöver förses med goda kommunikationer. Pendlingsmöjligheterna för Mälardalsregionens 3,5 miljoner invånare behöver ges en än högre nationell prioritet. Om staten menar allvar med att det ska byggas fler bostäder så behövs det ytterligare medel till infrastrukturen.

Integrera arbets- och bostadsmarknaden. Regionen är idag geografiskt uppdelad, vilket minskar möjligheterna att nå hela bostads- och arbetsmarknaden inom rimlig tid. I Storstockholm kan investeringar i infrastruktur möjliggöra bättre kollektivtrafik och att arbetsmarknaden blir mer integrerad. Tvärförbindelser och stärkta möjligheter att resa över hela länet behövs för att möjliggöra för fler att arbeta och bo på olika platser i länet.

Förankra regionala mål och prioriteringar för infrastrukturen. De lokala behoven behöver ges stort genomslag i utformningen av regionala mål för infrastrukturen. Basen för den regionala planeringen behöver hämtas från kommunerna. Mål som ställs upp behöver vara tydliga, mätbara och väl motiverade. Det krävs ökade ansträngningar från regionala aktörer för att stärka delaktigheten och förankringen i regionala mål, planer och prioriteringar. Genom stark förankring tydliggörs vägval, mål och prioriteringar så att infrastrukturens satsningarna i Storstockholm bidrar till regional utveckling.

Hållbara transporter för gods, arbete och fritid. Omställningen till ett mer hållbart transportsystem förutsätter en kombination av satsningar på ny infrastruktur, cykel- och kollektivtrafik, båttrafik och åtgärder för mobility management. Satsningarna behövs för att förändra beteenden och transportval mot ökad hållbarhet. Befintlig infrastruktur behöver användas mer effektivt. Satsningar på ny infrastruktur behövs för att stärka tillgängligheten. Storstockholm behöver bindas samman med ett attraktivt och robust system för kollektivtrafik.

Lokaltrafiken har en viktig roll för länets utveckling. Kollektivtrafiksystemet är ryggraden i att skapa en funktionell arbetsmarknadsregion så att resor mellan boende och arbete går så smidigt som möjligt. Drift och investeringar i kollektivtrafik får stor påverkan på människors möjligheter att få ihop sitt livspussel. Storstockholmskommunerna vill stärka och utveckla samverkan med SL. Stockholmskommunerna och Landstinget behöver en form för dialog kring gemensamma utvecklingsfrågor.

Styrelsen

---

§205 Politiska styrgrupper för Gymnasieregion, Vuxenutbildning samt Bostadsförsörjning och infrastruktur - rapporter och fortsatt uppdrag

Beslut

1. Styrgruppernas rapporter godkänns.
2. Styrgrupperna ges fortsatt uppdrag t.o.m. 31 mars 2019.
3. Ett nytt styrdokument för Vuxenutbildning tas fram som ska börja gälla snarast möjligt.
4. Positionspapper *Förbättrad bostadsförsörjning och transportinfrastruktur i Storstockholm* antas.

Sammanfattning

Styrelsen beslutade i februari 2016 att tillsätta tre politiska styrgrupper.

Gymnasieregion

Styrgruppen har identifierat ett antal inriktningar inom fyra yrkesprogram som bedöms särskilt angelägna att samarbeta om regionalt. Det arbete som styrgruppen påbörjat känns angeläget att få arbeta vidare med. Det gäller såväl uppräknade programpriser som modell för uppföljning av strukturtillägget samt utbud och dimensionering av gymnasieutbildning i regionen.

Vuxenutbildning

Styrgruppen har identifierat ett antal centrala principer på vilka den fortsatta gemensamma vuxenutbildningsregionen bör byggas. Ett nytt styrdokument som ersätter överenskommelse från 2008 bör arbetas fram. En gemensam utbudsplattform för länet är nödvändig för att skapa överblick och kunna arbeta strategiskt med utbud och efterfrågan. Arbetsutskottet förordade vid sitt möte den 25 april att en ny överenskommelse på området ska börja gälla snarast möjligt.

Bostadsförsörjning och infrastruktur

Styrgruppen har identifierat ett antal områden som bedöms särskilt angelägna att samarbeta om regionalt. Utifrån det arbetet har styrgruppen tagit fram förslaget *Positionspapper – Förbättrad bostadsförsörjning och transportinfrastruktur i Storstockholm*. Styrgruppen har förklarat sig villiga att arbeta vidare med uppdraget och driva de frågor som identifierats i positionspapperet. Kansliet bedömer det som avgörande att det finns ett fortsatt engagemang i arbetet med positionspapperet för att åstadkomma resultat.

Utdragsbestyrkande:

Suzanne Weidenfors